

Rīgā, 2010.gada 30.augustā

Saprašanās memorands

starp Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību un nacionālo apvienību "Visu Latvijai!- Tēvzemei un Brīvībai/LNNK"

Nacionālā apvienība "Visu Latvijai! -Tēvzemei un Brīvībai/LNNK" un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība vienojas par sadarbību, un nacionālā apvienība "Visu Latvijai! -Tēvzemei un Brīvībai/LNNK" 10. Saeimas laikā un turpmāk apņemas nodrošināt, bet Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība atbalstīt sekojošu mērķu sasniegšanā:

Tautsaimniecība

Par svarīgākajām prioritātēm noteikt iekšējā patēriņa stimulēšanu, darba vietu saglabāšanu, uzņēmējdarbības stimulēšanu. Kā galveno instrumentu izmantot ilgtspējīgu un izaugsmi veicinošu nodokļu un finanšu politiku.

Mazināt nodokļus darbaspēkam, nodokļu slogu pārliekot uz dārgo un neizmantoto nekustamo īpašumu, kapitālu un patēriņu, lai novērstu ēnu ekonomikas pieaugumu tautsaimniecībā. Veidot papildu ienākumus un ietaupījumus valsts kasē tā, lai pieaugtu legālā nodarbinātība un uzņēmējdarbība.

Grozīt budžeta un finanšu vadības principus, valstī ieviešot vidēja termiņa valsts budžeta plāna izstrādi, radot pamatu iepriekšējās vienošanās ar starptautiskajiem aizdevējiem un Eiropas Centrālo banku pārskatīšanai.

Izmantot visus Eiropas Savienības fondu līdzekļus, ar starptautiskajiem aizdevējiem vienojoties par iespēju līdzfinansējumam izmantot daļu no starptautiskā aizņēmuma rezerves. Fondu līdzekļi jāizlieto tautsaimniecības aktivizēšanai.

2. un 3. pensiju līmenī uzkrātos līdzekļus maksimāli novirzīt Latvijas tautsaimniecības attīstībā, izveidojot pienācīgus finanšu instrumentus šiem ieguldījumiem

Mazināt ēnu ekonomiku, primāro uzmanību pievēršot cēloņiem, nevis sekām.

Ieviest eiro ar 2014.gadu, nodrošinot mazāk turīgo iedzīvotāju ienākumu un pirktpējas nesamazināšanos.

Saglabāt samazinātās pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likmes.

Darba samaksa, ar to saistītie nodokļi

Izstrādāt jaunu koncepciju par minimālās darba algas palielināšanu, mērķtiecīgi to tuvinot Eiropas Savienības valstu līmenim.

Vidējā termiņā palielināt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo minimumu, kā arī neapliekamo minimumu par apgādājamo līdz iztikas minimumam, tādējādi atbalstot mazo algu

saņēmējus un ģimenes ar bērniem. Neapliekamā minimuma paaugstināšanu vienlaicīgi uzskatīt par galveno līdzekli ēnu ekonomikas un aploksņu algu samazināšanā.

Samazināt nodokļu slogu cilvēkiem ar maziem un vidējiem ienākumiem, nepieciešamības gadījumā ieviešot progresīvo nodokli lielajām algām

Pārskatīt iztikas minimuma aprēķināšanas metodoloģiju, lai tā būtu tuvāka reālajai dzīvei.

Nesamazināt neapliekamo minimumu pensionāriem līdz krīzes beigām; vidējā termiņā to paaugstināt.

Sociālā drošība

2011.gadā paaugstināt valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu no 45 latiem līdz 60 latiem un paredzēt tā ikgadēju palielināšanu. Ar šā pabalsta palielināšanu tiks nodrošināta vairāku pabalstu palielināšana, t.sk., minimālās pensijas, jo šobrīd 48% vecuma pensiju apmērs ir zem iztikas minimuma.

Nodrošināt invalīdu efektīvāko integrāciju darba tirgū, paredzot darba devējiem nodokļu atvieglojumus un, lai efektīvāk risinātu jautājumu par invalīdu darbiekārtošanu, nodot šo funkciju nevalstiskajām organizācijām.

Paredzēt darbaspējas zaudējuma atlīdzību sakarā ar nelaimes gadījumiem darbā vai arodslimību atbilstoši valsts sociālās apdrošināšanas pamatprincipiem. Ar nodokļu atlaidēm veicināt uzņēmumu iekšējo sociālo fondu veidošanos.

Lai mazinātu hronisku un neārstējamu slimību skaitu un invalīdu skaitu, nodrošināt valsts budžeta līdzekļus gadījumos, kad ir nepieciešama plānveida medicīniskā palīdzība.

Lai nodrošinātu pieejamu un kvalitatīvu veselības aprūpi, palielināt atbalstu veselības nozarei līdz 4,5% no iekšzemes kopprodukta (IKP) līdz 2015.gadam!

Priekšlaicīgas pensionēšanās iespēja jā saglabā vismaz līdz 2016. gadam, kamēr ir augsts bezdarba līmenis un zema ekonomiskā aktivitāte.

Veikt vecāku pabalstu un piemaksu pie vecuma un invaliditātes pensijām par darba stāžu līdz 1996. gada 1. janvārim izmaksu no valsts pamatbudžeta, lai nodrošinātu valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ilgtermiņa stabilitāti.

Nodrošināt garantētā minimālā ienākuma regulāru palielināšanu gan pieaugušajiem, gan bērniem. Zem iztikas minimuma dzīvojošiem cilvēkiem nodrošināt valsts garantētu atbalstu, īpašu vērību veltot medicīnisko pakalpojumu un veselības aprūpes pieejamībai.

Izglītība

Izstrādāt un īstenot tādu valsts un pašvaldību budžeta finansētu izglītības iestāžu, it sevišķi pirmsskolas, darbinieku darba samaksas sistēmu, kas par līdzvērtīgas kvalifikācijas darbu nodrošinātu samērojamu atalgojumu.

Nodrošināt finansējuma pakāpenisku pieaugumu vispārējās izglītības iestāžu tīkla attīstībai finansēšanas modeļa „Nauda seko skolēnam” ietvaros, kas nodrošinātu pieejamu, kvalitatīvu, efektīvu izglītību. No 2011.gada paredzēt 750 Ls uz vienu skolēnu.

Nodrošināt valsts tautsaimniecības attīstībai aktuālo nozaru pamatzināšanu un prasmju apgūšanu jau vidējās izglītības iestādēs.

Izstrādāt elastīgu nodokļu politiku izglītošanās stimulēšanai un atbalstam darba devējiem prakses vietu izveidošanai. Veicināt augstskolu, zinātnes iestāžu un uzņēmumu sadarbību kopīgu pētniecības centru izveidē.

Nepieļaut budžeta vietu skaitu samazināšanu augstākajās izglītības iestādēs, kā arī nesamazināt studiju vietas izmaksas.

Palielināt budžeta finansējumu zinātnei par 0,15% no IKP katru gadu līdz kopējais finansējums zinātnei sasniedz 1,0% no IKP, kā tas noteikts Zinātniskās darbības likumā. Ievērojamus līdzekļus novirzīt zinātnieku, augstskolu un uzņēmumu sadarbības projektos, kas veicinātu inovāciju un augstu tehnoloģiju izmantošanu tautsaimniecībā.

Veicināt izglītošanās procesa mūža garumā popularizēšanu un neformālā izglītībā gūto prasmju atzīšanu, samazinot to darbinieku skaitu, kas no darba tirgus „izkrīt” neatbilstošo prasmju dēļ.

Nodrošināt savlaicīgu valsts finansējumu Eiropas struktūrfondu projektiem izglītības un zinātnes jomā, lai veicinātu nekavējošu valsts tautsaimniecības „atveseļošanu”.

Nodarbinātība

Valstij nepieciešams izstrādāt un īstenot iniciatīvas, lai saglabātu esošās darba vietas, nepieļaut vēl lielāku bezdarbnieku skaita pieaugumu! Atbalsts jāsniedz, lai nezaudētu darbu, nevis tikai darba zaudēšanas gadījumā.

Jaunu darba vietu radīšana, maksimāli atvieglojot jaunu uzņēmumu izveidošanas procesu un tiem palīdzot ar finansējumu. Pašvaldībām atbalstīt uzņēmējdarbību, samazinot nekustamā īpašuma nodokļa likmi u.tml.

Piedāvāt darba devējiem valsts subsīdiju par darbā pieņemtu ilgstošu bezdarbnieku. „Simtlatnieku programmas” klientus tādā veidā nodot privāto darba devēju pārziņā. Pilnveidot un uzlabot bezdarbnieku pārkvalifikācijas iespējas, lai viņi pēc iespējas ātrāk atgrieztos darba tirgū.

Pārskatīt Valsts darba inspekcijas pienākumus, nosakot, ka tai visi savi resursi ir jāveltī darba tiesisko attiecību un darba drošības kontrolei, nevis cīņai ar ēnu ekonomiku („aploksņu algas”, nelegālā nodarbinātība), kam būtu jābūt LR Finanšu ministrijas un Valsts ieņēmuma dienesta kompetencē.

Nodrošināt bērnodārzu pieejamību strādājošiem vecākiem, tādējādi veicinot abu vecāku nodarbinātību, mazinot nelegālo nodarbinātību, samazinot rindas uz bērnodārziem.

Pašnodarbinātos un mazos uzņēmumus atbrīvot no ienākuma un sociālā nodokļa maksāšanas, tā vietā ieviešot nelielu (ap 300) latu patentmaksu gadā. Sakārtot pašnodarbinātības sistēmu valstī, novēršot viltus pašnodarbinātību.

Nepieļaut cilvēkkapitāla aizplūšanu uz ārvalstīm, kas nākotnē rada draudus speciālistu trūķumam, sociālās apdrošināšanas sistēmas ilgtspējībai. Izstrādāt vienotu un mērķtiecīgu migrācijas politiku valstī.

Valsts pārvalde

Turpināt strukturālās reformas, valsts pārvaldes funkciju pārskatīšanu un optimizāciju ar mērķi novērst funkciju dublēšanos, padarīt efektīvāku un modernāku valsts pārvaldes darbu un samazināt valsts budžeta izdevumus.

Turpināt atalgojuma reformu, lai atalgojuma sistēma būtu caurspīdīga (saprotama) un tiktu ievērots princips „līdzvērtīgs atalgojums par līdzvērtīgu darbu”. Novērst augstas kvalifikācijas speciālistu aizplūšanu no valsts pārvaldes iestādēm un valsts uzņēmumiem sakarā ar darba tirgum neatbilstošu atalgojumu.

Kultūra

Nostiprināt latviešu valodas lomu sabiedrībā. Kultūras nozari un tautas mākslu novērtēt kā līdzvērtīgu izglītībai, sabiedriskajai kārtībai un drošībai. Nepieļaut jebkādu budžeta samazinājumu 2011.gadā.

Saglabāt budžeta dotāciju mākslas un mūzikas skolu darbības nodrošināšanai 2011.gadā.

Saglabāt sabiedrisko raidorganizāciju „Latvijas Radio” un „Latvijas Televīzijas” 2011.gada budžeta dotāciju tādā līmenī, kā to nosaka likumdošana.

Krīzes laika budžeta problēmas risināt bez kultūras iestāžu nepamatotas likvidācijas.

Sociālais dialogs

Nelikot šķēršļus darba koplīgumu pildīšanai. Darba koplīgumos noteiktās izmaksas iekļaut attaisnojamos izdevumos.

Turpināt attīstīt trīspusējo valsts, darba devēju un arodbiedrību sadarbību nacionālajā, nozaru un reģionu līmenī, iesaistot tos jebkura jautājuma, kas skar plašas sabiedrības masas, apspriešanā.

Neveikt izmaiņas esošajā likumdošanā, sociālās drošības jomā, nodokļu sistēmā bez dialoga ar sociālajiem partneriem. Katras izmaiņas nodokļu paaugstināšanas virzienā drīkst notikt tikai saistībā ar mazāk turīgo iedzīvotāju maksātspējas paaugstināšanos.

Aktivizēt Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes (NTSP) darbu, NTSP panāktās vienošanās bez grozījumiem iestrādāt attiecīgajos likumos un normatīvajos aktos. Stiprināt darba devēju pārstāvniecību trīspusējās sadarbības padomē.

Stingri ievērot arodbiedrību tiesības, izskatīt iespēju atjaunot LR likumā „Par arodbiedrībām” iestrādātās arodbiedrību nacionālā līmeņa institūciju likumdošanas iniciatīvas tiesības. Piešķirt LBAS sabiedriskā labuma organizācijas statusu, atbalstīt nekustamā īpašuma nodokļa atlaides arodbiedrību nekustamajam īpašumam.

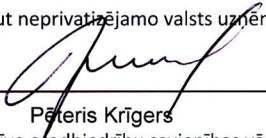
Attīstīt darbinieku pārstāvību sociāli ekonomisko un darba tiesību ievērošanai, darba drošības garantēšanai, nelikt nekādus šķēršļus arodbiedrību veidošanai un darbinieku pilnvaroto pārstāvju (uzticības personu) izvirzīšanai.

Popularizēt arodbiedrību kustību, jaunu biedru iesaistīšanos, jo uzņēmumos, kurās ir aroorganizācijas, ir mazāk darba tiesību un darba drošības pārkāpumu un tikpat kā nav ēnu ekonomikas.

Pilsoniskas sabiedrības veidošana

Uzlabot sabiedrības informētību par valstij aktuālajām lietām (piem., pastāvošās nodokļu sistēmas loģiskā saikne ar iedzīvotāju labklājību, nelegālās nodarbinātības un ēnu ekonomikas negatīvās sekas, u.tml.) un jautājumu sabiedrisko apspriešanu, palielinot sabiedrības ietekmi uz lēmumu pieņemšanu. Palielināt amatpersonu un politiķu atbildību par pieņemtajiem lēmumiem.

Nepieļaut neprivatizējamo valsts uzņēmumu statusā esošo uzņēmumu privatizāciju.

Pēteris Krīgers

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības vārdā

Roberts Zīle

Nacionālās apvienības “Visu Latvijai! -
Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” vārdā